

KABINET HAVEL - Úsvit v Čechách

cyklus diskusí s kritickou reflexí současné české společnosti

listopad 2008 - listopad 2009

www.usvitvcechach.cz

ČESKÁ KULTURA/ČESKÉ UMĚNÍ

o obrazu o české společnosti v kulturních a uměleckých projektech

On-line rozhovor s JANEM REJŽKEM

9. července 2009 11:00-12:00 hod., webové stránky týdeníku Respekt

Na téma vlivu kultury na proměnu společnosti, uměleckých hodnot i stavu současné české kultury, jste mohli diskutovat s Janem Rejžkem, hudebním, filmovým, televizním recenzentem a kritikem.

Jan Rejžek (*1954) vystudoval fakultu žurnalistiky na Univerzitě Karlově. Specializuje se na oblast populární hudby, divadla a filmu. Publikoval v časopisech *Melodie*, *Gramorevue*, *Záběr*, *Kino*, *Scéna*, či *Film a doba*. Od roku 1979 uváděl v klubech po celé republice poslechové diskotéky. Od roku 1994 moderoval živá odpolední vysílání Rádia Svobodná Evropa. Nyní připravuje pořady *Kaleidoskop* a *Člověk a kultura* pro Český rozhlas 6.

On-line rozhovor navazuje na cyklus diskusí pořádaných *Masarykovou univerzitou*, *Divadlem Husa na provázku* a občanským sdružením *DIALOG centrum, o.s.* pod názvem "KABINET HAVEL - Úsvit v Čechách", který je věnován reflexi současné české společnosti u příležitosti dvacátého výročí listopadových událostí roku 1989 a poběží od listopadu 2008 do listopadu 2009. Cyklus začal 8. listopadu 2008 diskusí "Prolog s Václavem Havlem". Více na <http://www.usvitvcechach.cz/>.

(Rozhovor je hodinový, je tedy časově ohraničen, proto výběr dotazů a také rozsah odpovědí je na dotazované osobnosti. Rozhovory podléhají pravidlům diskusního fóra uvedeným v obchodních podmínkách. Vámi vložené dotazy se zobrazí s malým časovým zpožděním.)

odkaz: <http://respekt.ihned.cz/rozhovory/c1-37686780-s-janem-rejzkem-o-promenach-kulturni-sceny>

Když bylo před dvaceti lety panu Gottovi padesát, říkala jsem si, že bude končit s kariérou jako šedesátník, aby si ho fanoušci navždy pamatovali na vrcholu mužných sil. Nedávno mu bylo sedmdesát a nezaregistrovala jsem, že by hodlal ukončit svoji kariéru. Snad jen britská královna slouží svému lidu déle než on. Jenže, u ní je to smysl pro odpovědnost a úcta k tradici, co Alžbětu každé ráno nutí vstát z postele a hrát roli královny, ale u našeho krále popmusic jsem žádné důvody nenalezla. Co Vy, pane Rejžku? Máte vysvětlení, proč se stařík nad hrobem každé ráno mění ve zlatého, dnes již poněkud opelichaného, slavíka?

Rita Holoubková 4.7. 16:13

Dobry den, zdravim vsechny diskutery on-line. Doufam, ze na vsechny otazky stihnu odpovedet, i kdyz se nekeré vymykaji tématu. Pokud jde o toho Gotta, věřím v jeho soudnost, že sám pozná, kdy mu to už nezpívá. Třeba chce trumfnout Franka Sinatru, který pěl ještě v osmdesáti.

Jan Rejžek 9.7. 11:18

Dobry den pane Rejžku, zajímalo by mě jak se díváte na vystěhování squaterů z Milady. A zda jde tento konkrétní squat považovat za centrum alternativní kultury? S pozdravem Hlůva

Jiří Hlůva 5.7. 10:11

Kocáb měl na Pražských jazzových dnech kdysi příležitostnou kapelu Nouzový úlet. Tohle je jeho úlet jako Brno. Nepleťte si, prosím, pojmy, squat nerovná se automaticky alternativní kultura, stejně tak jako není každý bezdomovec Charles Bukowski.

Jan Rejžek 9.7. 11:22

Pane Rejžku, chtěl bych se Vás zeptat, jak se díváte na pořádání Olympijských her v ČR. Není mistrovství světa v Liberci důkazem, že tyto akce nezvládáme?

Kamil Rybár 5.7. 12:44

Byl to nesmyslný, megalomanský nápad primátora Béma a jeho kamarádíčků, kteří se nechtěli napakovat. Ano, Liberec s naší zlatou Kačenkou je varovný příklad.

Jan Rejžek 9.7. 11:24

V čem si myslíte, že máme v Čechách kulturní nadvládu - výhodu oproti jiným státům. Svět nás vidí hlavně jako zemičku bohatou na památky, ale jaká je opravdová kulturní hodnota ČR potažmo Evropy?

Honzska 6.7. 03:06

Já si nemyslím, že máme v čemkoli nadvládu, natož v kultuře. Kulturní hodnoty navíc zosobňují konkrétní umělci a díla, nikoli ČR jako celek, proboha!

Jan Rejžek 9.7. 11:26

Vážený pane Rejžku, rád bych se Vás zeptal na to, co si vy myslíte o Václavu Klausovi? Je správné, aby proti němu umělci protestovali?

Milan Lukavský 6.7. 13:56

Myslím si o něm téměř to nejhorší. Možná, že žere i chrousty. Je správné, aby proti němu protestovali nejen umělci, ale všichni nezasepení občané, kterým se hrubě nelíbí jeho podezřele proruská orientace, arogance v případě nejmenování soudního čekatela Petra Langeru, ne a na just nepodepsání Lisabonské smlouvy a vůbec pohrdání ústavou.

Jan Rejžek 9.7. 11:29

Dobry den, jak hodnotíte návrat plukovníka Komorouse, který se teď ve funkci náměstka promenuje ve vládě ve své fešácké uniformě? Lze to považovat za zpestření kultury České banánové republiky? Nemají tyto kulturní prvky tradici spíše v jihoamerických diktaturách?

Tom 6.7. 14:17

Pozor, malé překvapení. S dotyčným se poměrně dobře známe a jakkoli jsem si cenil jeho práce šéfa NPC, tohle si milý Gogo mohl odpustit a taky jsem mu to nedávno vpálil. Navíc dělat náměstka šaškovi typu Peciny, to je tedy kariéra...

Jan Rejžek 9.7. 11:32

Ahoj, lze srovnávat Gottovo kolaborantsví s Nohavicovým udavačstvím?

Jiri Pallas 6.7. 22:57

Ahoj Jirko, nelze. Nohavica svým praskáním zkomplikoval několika lidem život. Gott jim ho coby posel dobrých zpráv zkrášloval, že...Gott měl na udávání (hlavně hudebních kritiků v Melodii) své lidi, třebaže bude říkat, že o tom nevěděl.

Jan Rejžek 9.7. 11:35

Dobrý den pane Rejžku, mám dotaz obecnější povahy. Asi se shodneme, že stát by měl finančně podporovat "živé" (tedy řekněme nově vznikající) umění formou různých podpor, grantů, atd., atd). Jaký by podle Vás byl v našich podmínkách ideální model, aby tyto peníze na jedné straně rozdělovali lidé kteří danému uměleckému žánru rozumějí (např. filmaři, herci, hudebníci, výtvarníci, tanečníci, atd.) a na druhou stranu aby nad těmito lidmi byla nějaká obecnější kontrola (patrně formou nějakého dohledu ministerstva kultury, vlády nebo parlamentu). A jaká by podle Vás měla být kritéria hodnocení pro přidělování těchto peněz a následné hodnocení takto podpořených projektů. Děkuji.

Ondra 7.7. 09:21

Žádný model není ideální.

Jan Rejžek 9.7. 11:36

Daří se dnes podle Vás uměleckým projektům přinášet témata, které by pojmenovaly naši současnost a v nichž by se dnešní společnost mohla nějak najít? Protíná se kultura se svou přítomností? Zanechává v ní nějaký důležitý otisk?

Kabinet Havel 7.7. 16:15

Jéžišmarjá, ještě to tak! Naši současnost pojmenovávají média. Od umění čekám něco úplně jiného. A společnost ať se najde v čem chce. Každá kultura, je-li takovou, se přece protíná s svou přítomností a zanechává otisk.

Jan Rejžek 9.7. 11:39

Dobrý den, předpokládám, že jste čtenářem tohoto časopisu. Jak se Vám líbil rozhovor s "hvězdou světové reklamy" (titulek na hlavní straně časopisu) panem Zachariášem v posledním Respektu? Co si myslíte o tom, že se v Respektu poslední dobou objevuje stále více článků (a titulků), které by se hodily spíš do průměrných "lifestylových" časopisů?

Jana 8.7. 09:45

Ano, jsem čtenářem. Rozhovor s Ivanem Zachariášem se mi líbil, neboť přináší jeho širší úvahy o české kinematografii a rozhodně překračuje rámec propagačních rozhovorů z Vámi zmiňovaných lifestylových tiskovin.

Jan Rejžek 9.7. 11:42

Dobrý den přeji, pane Rejžku, co si myslíte o životaschopnosti českého morálního kodexu (byl-li vůbec kdy nějaký), až odejde na onen svět generace lidí, kteří bojovali proti komunistické hydře nekompromisně a zpečetili si tak osud svůj i svých bližních (vlastních dětí etc.)? Lze význam pevného svědomí předat potomkům žijícím ve zcela jiném světě? Obecněji - domníváte se, že se proti devastátorům lidství má postupovat stejně - tedy nelidsky (otevřený, krvavý a násilný útok proti diktátorskému režimu) nebo cestou sametových revolucí a diplomatických jednání za kulatým stolem? Děkuji za odpovědi a zůstávám s pozdravem J. Vnouček.

Jan Vnouček 8.7. 10:58

Co to, líběj dovolit, pane Vnoučku, má být, ten český morální kodex? Jak se liší od islandského? Já bych se spokojil s desaterem přikázání včetně předávání potomkům. Pojem devastátor lidství je pěkný, ale leckdo si pod tím postupně představoval i Tita a Reagana, tak pozor.

Jan Rejžek 9.7. 11:46

Jak vnímáte stav současné české kultury/současného českého umění? A co bychom měli udělat pro její/jeho zkvalitnění?

Kabinet Havel 8.7. 13:41

To je otázka jak z pomocné školy. Kultura a umění není voda na českých tocích, abyste konstatovali její stav dnes v sedm ráno. Je v nějakém vývoji, mění se, krní, překvapuje...Pro její zkvalitnění nedělejme nic, ona se jako vždycky o sebe nějak postará.

Jan Rejžek 9.7. 11:50

Navštívili jste v poslední době nějaký film, divadelní představení, výstavu, koncert, happening, nebo i více akcí, které by vás zaujaly, oslovily, fascinovaly? Vybavíte si nějaký silný umělecký zážitek? Proč to na vás tak zapůsobilo?

Kabinet Havel 8.7. 14:21

Samozřejmě. Namátkou Respect festival 2009 a Mari Boine, Kasai All Stars či Issa Bagayogo. Nigel Kennedy ve Valdštejnské zahradě. Oněgin byl Rusák v Divadle v Dlouhé a Bohyně masakru v Činoherním klubu. Dosud nevydané povídky a eseje Charlese Bukowského Pobryndané spisy, romány Bílý tygr Aravinda Adigy, Tajný deník Sebastiana Barryho, Bel Canto Ann Patchettové a Krvavý poledník Cormaca McCarthyho. Novákův dokument Občan Havel přikuluje, Dornhelmovo zfilmování Bohémy s Netrebkovou. Nic z toho mě nenudilo.

Jan Rejžek 9.7. 11:57

Čím se podle vás doba uplynulých dvaceti let mezi lety 1989 a 2009 zapíše do paměti české společnosti?

Kabinet Havel 8.7. 15:36

Tím, že se bezčasí změnilo v čas a z většiny bázlivých pseudoobčanů se mohli stát a také stali svéprávní svobodní lidé.

Jan Rejžek 9.7. 12:00

Jak se česká kultura proměnila od roku 1989? Lze vystopovat nějaký trend mezi lety 1989 a 2009? Měla a má kultura nějaký zásadní vliv i na proměnu naší společnosti?

Kabinet Havel 8.7. 15:54

Zásadně se proměnily podmínky, okolnosti a vlivy, nikoli kultura. Zmizela cenzura, kulturtrégři. Každá kultura, je-li kulturou a nikoli šmírou, má vliv na proměnu společnosti.

Jan Rejžek 9.7. 12:02

Kdy byla podle vás v průběhu dějin česká kultura na vrcholu a Evropa ji registrovala a respektovala?

Matěj R. 8.7. 16:08

Matěji, pletete si kulturu s Gambrinus ligou. Evropa registrovala a respektovala české tvůrce a jejich díla, co já vím, už od času Jana Dismase Zelenky nebo Josefa Myslivečka, ale nikoli podle toho, v jakém dresu hrají.

Jan Rejžek 9.7. 12:06

Dobrý den pane Rejžku, chtěl bych úvodem říci, že jsem velký fanda Evropské unie, ale ani to mi nezabrání ji kritizovat v určitých směrech. Co si myslíte Vy o Lisabonské smlouvě a EU?

Lukáš Vaněk 9.7. 06:43

Milý Lukáši, tak to jsme oba fandové téhož. Možná ještě navíc taky fandíte Slavii. A i tu je nutno někdy kritizovat.

Jan Rejžek 9.7. 12:08

Je vašemu srdci bližší svátek příchodu Cyrila a Metoděje nebo svátek připomínající upálení Jana Husa?

Irena V. 9.7. 07:31

Žádný svátek není mému srdci bližší ani vzdálenější. Lidi jo.

Jan Rejžek 9.7. 12:09

Co říkáte možnosti zřízení jazykové policie na Slovensku? Postihům za nesprávné používání jazyka?

S. Kotlán 9.7. 08:49

Nic jiného jsem od Fica snad ani nečekal. Jak říkáme my, Jihočeši. Chujovina!

Jan Rejžek 9.7. 12:10

Měl jste někdy po roce 89 chuť z téhle země odejít? Byl jste někdy se situací v Česku tak nespokojený, že jste o tom třeba i jen chvíli přemýšlel?

Hynek Baran 9.7. 10:36

Zřejmě žertujete. PŘED rokem 1989 mnohokrát. PO nikdy.

Jan Rejžek 9.7. 12:11

Dobrý den, pane Rejžku, v čem vidíte smysl a přínos debat podobných této, pořádané Kabinetem Havel?

M. Zansky 9.7. 11:10

Upřímně řečeno, podle formulace otázek, které přišly z Kabinetu Havel, tak v ničem.

Jan Rejžek 9.7. 12:13

Mají podle vás Češi dostatečně vyvinutý smysl pro veřejné debatování a diskuse?

P. Fogl 9.7. 11:19

Jak kteří. Asi jako Argentinci a Mongolové.

Jan Rejžek 9.7. 12:13

Myslíte, že se vývojem geopolitické situace přemístí srdce Evropy a jeho kulturního života na Východ (nebo na Západ)?

Lukáš Bystřický 9.7. 11:23

Nemyslím si to.

Jan Rejžek 9.7. 12:14

V které oblasti podle vás současná česká kultura nejvíce pokulhává - v literatuře, hudbě, divadle, filmu, výtvarnu... ?

Dan Kefr 9.7. 11:35

Zase. Pokulhává leda zraněný fotbalista, nikoli kultura. Buď je nebo není.

Jan Rejžek 9.7. 12:15

Prozradíte, která je kniha vašeho srdce?

Magda 9.7. 11:43

Tolik místa tady nemáme. Já něco napíšu a pak si zítra vzpomenu na jinou a už to nepůjde vrátit. Ale abych nezklamal. V každém období života to bylo samozřejmě něco jiného. Neználek. Kdo chytá v žitě. Malý princ. Hemingway. Karel Poláček. Raymond Chandler. Mistr a Markétka. Bohumil Hrabal. Bernard Malamud. Až po Jonathana Littella a Laskavé bohyně.

Jan Rejžek 9.7. 12:19

Stalo se vám, že se po čase některá vaše hudební kritika i vám osobně začala jevit jako chybná? Co má pak kritik v takovém případě udělat? Které kulturní počiny byste si nikdy nedovolil nebo netroufl hodnotit?

Jana Lásková 9.7. 11:50

Vysloveně chybná asi ne, spíš některé formulace. Myslíte, že by se pak měl jít kritik utopit? Stává se, ale nemělo by. Nedovolil bych si (veřejně) hodnotit kulturní počiny svých příbuzných. Jinak neznám hranice.

Jan Rejžek 9.7. 12:21